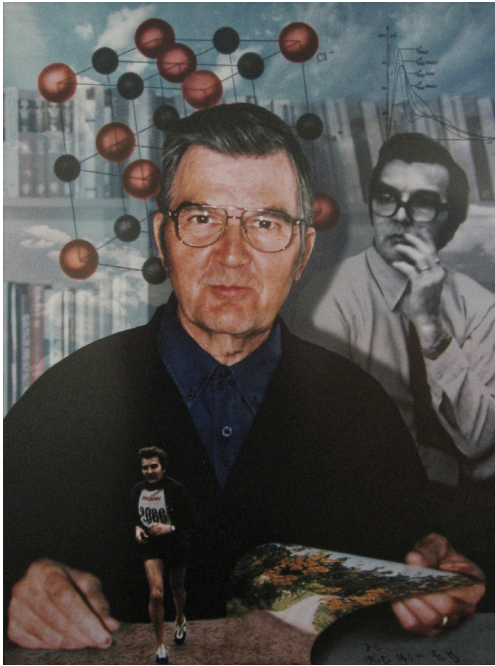

KAUKO MANSIKAN RAHASTO

Tukea teoreettisen fysiikan nuorille tutkijoille

Kauko Mansikka. Kuvakollaasi, Turun yliopiston omistuksessa.

Rahasto perustuu professori Kauko Mansikan (18.12.1932–23.5.1996) muistoksi kerättyihin varoihin. Rahaston tarkoituksena on tukea Turun yliopiston teoreettisen fysiikan nuorten tutkijoiden tutkimustyötä tai jatko-opintoja.

Kauko Antti Mansikka syntyi Ilmajoella maanviljelijä Jaakko Alfred Mansikan ja emäntä Hilda Maria o.s. Mäen perheeseen. Hän pääsi ylioppilaaksi 1952 Ilmajoen Yhteiskoulusta ja valmistui Turun yliopistosta filosofian kandidaatiksi 1958 ja filosofian lisensiaatiksi 1960. Tohtoriksi hän väitteli vuonna 1961. Hän teki lukuisia opintomatkoja Euroopan maihin ja työskenteli vierailevana tutkijana Uppsalan yliopistossa 1962–1963, jolloin hän suuntautui kvanttimekaanisiin tarkasteluihin ja tietokonelaskuihin. Hän oli vierailevana professorina Yhdysvalloissa 1974 ja tutkimusmatkalla Neuvostoliitossa 1976.

Kauko Mansikka aloitti pitkän uransa Turun yliopistossa 1958 fysiikan assistenttina ja jatkoi nuorempana fyysikkona ja fysiikan apulaisprofessorina vuodesta 1963. Teoreettisen fysiikan professorina hän toimi vuodesta 1966, ensin viran hoitajana ja vuosina 1969–1995 professorina. Opettajana hän oli innostava: hän asettui kulloisenkin opetusryhmänsä tasolle ja kohtasi oppilaansa kuunnellen ja kannustaen. Mansikka arvosti opetustyötä ja oli ylpeä

siitä, että oli saanut aloittaa opettajanuransa oppikoulun opettajana Ilmajoella ennen opintojensa alkua. Mansikalle luonteenomainen tutkimus- ja opetustyön kiinteä yhteys tuli esille hänen johtamissaan tutkimusseminaareissa, joihin osallistui koko tutkimusryhmä opiskelijoista tutkijoihin.

Kauko Mansikan tieteellinen työ kohdistui atomien ja kiinteiden aineiden teoreettiseen tutkimukseen. Hänen merkittävimmät tutkimuksensa käsittelivät elektronisia ominaisuuksia kiinteissä aineissa, muun muassa ionikiinteissä ja metalleissa. Hän tutki koheesioenergiaa, kimmo-ominaisuuksia, elektronijakaumia ja sirontatekijöitä sekä magneettisia ja pintaominaisuuksia; viime vuosinaan hän tutki metalli- ja puolijohdeseosten ominaisuuksia uusimmilla laskennallisilla menetelmillä.

Yliopistouransa aikana Mansikka toimi myös Turun yliopiston valtuustossa ja hallituksessa sekä matemaattisluonnontieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvostossa. Teoreettisen fysiikan johtotehtävien lisäksi hän toimi muun muassa sekä fysikaalisten tieteiden laitoksen että fysiikan laitoksen johtajana. Hänen tuotantoonsa kuului kymmeniä julkaisuja kiinteiden aineiden kvanttiteorian alalta.

Kauko Mansikka toimi usean vuoden ajan Turun Yliopistosäätiön eksaktisten tieteiden alan asiantuntijana, Wihurin fysiikantutkimuslaitoksen ja Teoreettisen fysiikan tutkimuslaitoksen johtokunnissa sekä valtion luonnontieteellisen toimikunnan jäsenenä. Hän toimi 1960-luvulla myös Turun yliopiston matematiikan ja fysiikan opiskelijoiden yhdistyksen Nablan ja Turun fyysikkokerhon puheenjohtajana sekä Suomen fyysikkoseuran johtokunnassa. Myöhemmin hän kuului Euroopan fysiikan seuran valtuuskuntaan ja Helsingin yliopiston teoreettisen fysiikan tutkimuslaitoksen johtokuntaan sekä valtion luonnontieteelliseen toimikuntaan.

Kauko Mansikka avioitui lääketieteen lisensiaatti Maija-Liisa Tillmanin kanssa 1959, ja perheeseen syntyivät Antti 1961, Olli 1962 ja Heikki 1967. Mansikka harrasti monipuolista kuntourheilua: uintia, pyöräilyä, hiihtoa, lenkkeilyä ja maratonjuoksua. Häntä kuvaa hyvin, että vielä kesäkuussa 1995 hän saavutti pitkäaikaisen tavoitteensa juoksemalla kymmenennen kerran Tukholman maratonin.

Osuuskunta Sigillum / Heli Teittinen

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on noin 50 miljoonaa euroa.